

PLANINARSKI VJESNIK

VELEBIT I SUSJEDNE PLANINE.

STIROVAČA.*

(Nastavak.)

Pa i voda, za koju smo rekli, da otapa vapneno kamenje, namjerit će se na one sićušne rude, što se u vanredno maloj količini nalaze u vapnencu, ali ih ne će moći otopiti, jer su jače od vapnenca. Te će rude ostati neotopljne i taj neotopljeni ostatak sabire se onda u pukotine i rasjeline i stvara plodnu zemlju, terru rossu. Za one male količine terre rosse, što se nalaze po vapnencima našeg Primorja morale su se otopiti silne mase vapnenca. Jer moramo znati, da su vapnenci i dolomiti ne samo hrvatskoga Primorja, nego čitavoga našega krša vrlo čisti. U njima je kemijskom analizom nadjeno tek po koja stotinka postotka netopivog ostatka (odnosno terre rosse). Tako primjerice vapnenci oko Jablanca daju na 1000 kg. kamena tek 400 grama terre rosse. Kolike dakle mase vapnenca moraju da se otope, dok se sabere sloj terre rosse n. pr. od pol metra! A ako se sjetimo sada, da voda otapa vapnenac vrlo lagano, to dolazimo do zaključka, da je upravo bezbroj tisućljeća prošlo, dok je došlo do tvorbe onih količina terre rosse, što je nalazimo po našem kršu.

! Za terru rossu znamo dakle, da je ona neotopljeni ostatak, što je ostao iza otopljenog vapnenca. A odakle joj ona crvena boja? Od željeza. U terri rossi naime ima vrlo mnogo glinene tvari, koja je sva napojena željeznom rdjom ili t. zv. željeznim hidroksidom, pa taj željezni spoj podaje onu kao krv crvenu boju. I ta zemlja crljenica od znatne je važnosti za ove naše krševite strane; ona je jedino plodno tlo, na kom buja zelen-bilje. A znade bujati i te kako, o čem ćemo se doskora uvjeriti, čim se samo uspnemo na šumovitu Stirovaču.

Po pukotinama i rasjelinama bijelih vapnenih stijena, što se nijemo koče ponad mora oko Jablanca, sabrala se eto crljenica, da svojom bojom išara sniježnu bjelinu. I na te gole hridine za vrućih ljetnih dana spušta se bezbroj cikada, da zapjeva himnu žarkom suncu, stvoritelju svijeta, velikom izvoru života. Razliježe se pjesma od stijene do stijene, čudno nekako zvuči na tom sunčanom žaru, zvuči monotono, ali u tom monotonom zvuku osjećaš da kipi život. U tom jednoličnom cvrkutanju cikada nalazio je sušičavi pjesnik iz Mantove, pjesnik bukolika i georgika, nešto dosadna, bolna, nešto, što mu je govorilo, da je život lijep, ali pjesnikovi dani da su odbrojani. I dok je bolesnoga Rimljanina to zričanje ozlovoljavalo, eno obijesnoga Grka Anakreona, gdje podaje maha srcu svome i pozdravlja naše cikade — odom. I zbilja ima Anakreon pravo, ima u tom cvrkutu ipak nešto ugodna. Po onim golim klisurama, gdje ne vidiš zelena drveća, gdje ne čuješ ptice milopojke, pali nemilice ljetno sunce. Misliš, svuda nijema pustoš. Ali dodji med to vapneno kamenje, pa da vidiš vesela života! Ozvanja zujem zagrijano stijenje, kao da su sunčane zrake izmamile glas nijemome kamenu, kao da su oživjeli ukočeni oni gorostasi. To se cikade malo sunčaju na голу vapnencu, sunčaju i vesele, što ih grije toplo sunce. A kad se to sunce spusti tamo negdje iza uzvisina otoka Raba i večernji mraci stanu da se šuljaju oko vapnenih stijena, nestaje lagano zričanja, tihi mir uvlači se u to „vilovito stijenje“ i kameni divovi kao da se spremaju na sanak lagodan...

Ugodno nastaje predvečerje. Sjediš uz obalu i promatraš umilno talasanje mora. Tu i tamo pojavljuje se barka, sad jedna, sad druga i za čas eno ih gdje se rasuše po plaveti morskoj upalivši svaka svijetli oganj. To se naši ribari uputiše, da love ribu „na sviću“. Sjediš tako i udišeš onaj opojni morski zrak, zrak sa tvoga mora. Sav si se podao bezbrižnom plandovanju. Kad najednom nečujno, upravo kradomice zavuče ti se u dušu neki tugaljivi osjećaj, ne znaš ni sam kako i od kuda. Onda se na jednom trgneš i onaj tugaljivi osjećaj, kao da se pretvara u tihu bol. Eno negdje iz daleka, s mora, dopiru do tebe zvuci puni tuge. Razbiraš već i pjesmu, onu našu najtužniju pjesmu, što ju je spjevala bol našega roda, pjesmu hrvatskoga udesa. Slušaj samo kako plače...

Popuhnul je tihi vetar,
Tihi vetar od Levanta
I odnesal Mari krunu...

I odnesal Mari krunu... Slušaš, slušaš, a ono kao da se neke slike redaju pred tobom, slike iz davne davnine. Eno tamo na Duvanjskom polju sletio se silan narod, da okruni svog prvog kralja. U grimizu pod zlatnom krunom stoji Tomislav, pobjednik Mađara... Gledaj, gledaj, što to plovi po pučini morskoj? Galija za galijom reže vale. To je ratno brodovlje kralja Petra Krešimira. Plovi nekamo daleko u nepovrat... Kakav žamor, kakva to buka dopire amo? Čuj, to zrakom leti kletva kralja Zvonimira... A žamor biva sve jači, razbiraš i zveket mačeva. Krv se lije po Gvozdu i kralj Petar pada mrtav... I odnesal Mari krunu... Nešto te steglo u

* U broju 7. potkrala se pogriješka, pa je ovdje ispravljamo: Stirovača je udaljena od Jablanca 40 klm. Po kilometričkoj skrižaljci kotara senjskoga iznosi cesta od Jablanca do Alana 28 klm. (25 klm od karlovačke ceste i 3 klm. od Jablanca do Karlovačke ceste), a od Alana do Stirovače 12 klm.

grudima, a ona pjesma još se uvijek čuje. Aj, kako je tjeskobno ovdje! Obazreš se. Kakov se to jarbol diže na obali tvoga mora, kakva se to zastava na njemu vije? Zastava nasrtljivoga tudjina, ona zastava, radi koje je već toliko hrvatske krvi proliveno, radi koje još i danas trunu mladi životi po tamnicama, zastava crvena, bijela i zelena! Gledaj je, kako se bahato vije na grudi tvojoj; čini ti se kao da ti se podruguje, kao da i ona zbori: i odnesal Mari krunu... Bježi, bježi otale, da ne vidiš toga stijega i onoga, što se iza njega krije, bježi gore na vrhove Velebita, med ono golo kamenje, tamo tudjin možda nije još dospio...

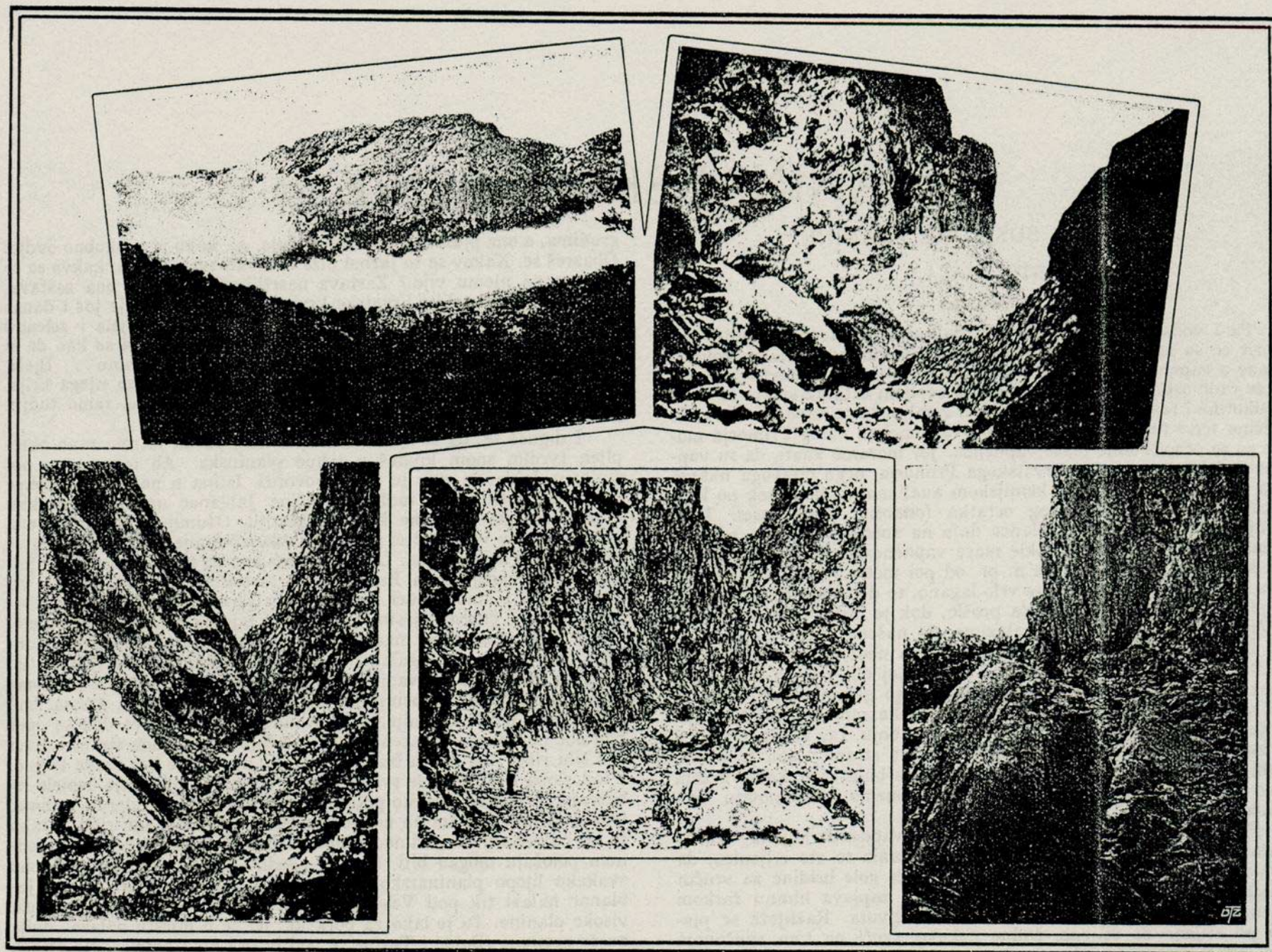
I digneš se, da se spremiš na počinak, pa da jutrom rano okrepljen tvrdim snom kreneš u tišine planinske. Ali o mirnom počinu u Jablanu vrlo je teško govoriti. Istina u najnovije vrijeme počеше iz petnih žila raditi, da učine Jablanac ugodnim morskim kupalištem, da primame što više gostiju. Ošumljuje se tu kamena golet, gradi se veliki hotel; ali, ali jablanački mještani. Jedva da će se igdje naći nešto slična. U te mještane kao da se zavukla zloba i jal. Tu kao da caruje ljuta Erida. Ta to je tek šačica ljudi, ribara, ali čine mnoge i mnoge noći nesnosnima. Glavni je povod kavgi ribarenje, koje je čitavo mjesto razdijelilo u bijesne Monteke i Kapulete. Ulove li Monteki veću masu ribe od Kapuleta ili Kapuleti od Monteke, eto svadje, vike i galame. A kako obje stranke ulove vrlo rijetko jednaku lovinu, to je svadja i kavga neprestana. No što je pri tome najgore, svadja ta započinje uvijek kasno u noći oko 2, 3 sata, baš kad čovjek najsladje snije, a traje onda čitav dan sve dok se opet pod noć ne upute u ribarenje. Bude slučajeva, da jedna stranka ulovi svu silu ribe, dok druga bude loše sreće, pa ostane bez ikake lovine. I tad zloba i jal prevrše svaku mjeru. Bijesni, što im nije uspjelo ribarenje, navale na one što potežu punu mrežu, stanu udarati veslima, trgaju mrežu, dok im ne uspije razagnati svu ulovljenu ribu. I tako to ide od dana u dan, od noći u noć. A ipak bi Jablanac po svom zgodnom položaju mogao biti, ako ne ugodno morsko kupalište, a ono svakako lijepo planinarsko stjecište. Jer moramo znati, da se Jablanac nalazi tik pod Velebitom i da se iza njegovih ledja uzdižu visoke planine. Tu je lako za boravak, jer se u mjestu nalaze dvije oveće gostione (Babić i Turina, a podiže se i novi hotel), gdje čovjek može u svako doba sve dobiti, što mu na putu treba. A izleti iz Jablanca na vrhove Velebita nijesu baš tegotni i dadu se u jednom danu obaviti. Planinare će svakako mamiti na vrhove svoje Alančić (1612 m.) i Ružanski vrh (1638 m.). Prvi se ističe svojom širokom glavicom, koja je skoro do vrha zelenilom obrasla, dok je Ružanski vrh dosta vrljetan i ogoljen. Na obje planine možemo doći sa dvije strane. Planinar, koji ljubi vrljet golu i tegotne pute, može se dovući do Alančića i njegova susjeda preko Živih bunara i Dundović poda. Ama je taj put (ako se uopće putem može nazvati) vrlo traljiv i hoće se za njega sigurna i vrljeti vikla noga. Nema tu doduše dubokih ponora ili opasnih strmih, ali su one vapnene stijene tako nagomilane, da čovjek mora biti u vječnom oprezu i pažnji, kamo da nogu stavi. Dok su one gole klisure čvrste još i kako, ali ako stupaš preko kamenih krhotina, koje leže na tom putu povaljene, moraš dobro paziti, da se skupa s tim kršjem ne otkoturaš nizbrdice i ne raniš o oštre hridi. Pa onda ne samo da se čovjek tim (prečkim) putem prilično izmuči, nego i izgubi ono, što je najčarobnije pri usponu iz Jablanca na Velebit, izgubi onaj vanredni pogled na more i otočje. A to je baš ono najljepše, ono, što planinar ni pri jednom usponu u visokim Alpama ne će naći. Ne možda, da se s toga puta ne vidja more, da je pogled zastrt, ne, i otale je pogled lijep; ali čovjek, kako je već rečeno, mora svu pozornost svratiti na stupanje po vrljeti i griču i nema kada, da oko pase po onim slikama, što mu se iza ledja pomalaju sve jedna ljepša od druge. Krenimo zato radije cestom, što vodi od Jablanca preko Alana na Stirovaču. Tom ćemo cestom stići na Alan, a odavde onda stazom na Alančić ili Ružanski vrh a možemo pustiti oba ta vrha, pa s Alana produljiti put i zaustaviti se na Stirovači.

Dr. F. Tučan.

(Nastavit će se.)

VELIKA PAKLENICA POD VELEBITOM.

Medju prirodnim „strahctama“, kojima obiluje Velebit, „Paklenica“ zauzima prvo mjesto. Već svojim nazivom „paklenica“ podsjeća svakoga, da je nešto strašno. I doista, ostaješ zapanjen gledajući pred sobom strahotnu igru prirode, koja je na jednom pravcu od 6 kilometara, odvojila kamenite bregove i ogromne pećine, stvorivši medju njima uski klanac, pun dubokih prodora i lomivata, što se mjestimice ruše u crna bezdna i ponore. Već sam ulaz u nju jest imponozantan. Najprije dolaziš u široku krševitu kotlinu, koja je sa svih strana zatvorena golim bregovima. Što više ulaziš u nju, to ti put biva uža, a sa svake se strane dižu strmo po nekoliko stotina metara pećine i klisure, sa kojih se odvalilo ogromno kamenje. To kamenje na mjestima zatvara put, te se moraš po njemu uspinjati i opet se na drugu stranu spuštati. Što dublje ulaziš u Paklenicu, to biva tamnije, jer je visoko gore nad tobom tek uski otvor, kroz koji gledaš nebo, i kuda dolazi svijetlo. Baciš li kadgod pogled gore prema nebu,

VAGANSKI VRH 1758 M.
TJESNAC U PAKLENICI

ŽLJEB U PAKLENICI
KLANAC I PREVALA U PAKLENICI

GALERIJE U PAKLENICI

(Snimio Vjekoslav Cvetišić)

hvata te groza. Sad ti se nad glavom visoko gore nadvio ogroman kamen, koji prijete svaki čas, da će se survati u klanac, sad ti zapne oko o komad pećine, što se rušeći u klanac zaustavila nad glavom na kakovoj pukotini i čini ti se, ako je samo dodirneš, da bi se opet uz silan štropot survala dolje i raskomadala u bezbroj komadića. Tamo opaziš crnu ogromnu pukotinu, pristupiš bliže, baciš kamen u otvor, čuješ mukli tutanj kamena, kako pada u duboki ponor. Sad opet prolaziš koritom isušene vododerine, po kojoj voda za vrijeme oluje kotrlja ogromne komade kamenja, od kojih su neki tako glatko izbrušeni, kao da ih je izgadila ljudska ruka. Sada opet prolaziš ispod kakovih galerija, gdje si uplašio jato divljih golubova, i nekako se osjećaš sigurnijim pred ovcama, što pasu vrhom Paklenice i uplašene bježe rušeći kamenje, što je za prolaznike opasno. Kad si prešao koritom i ispod galerija, onda se uspinješ uz visoko stubište u kakovoj uskoj, a visokoj kući. Pa kad na vrhu tih serpentina odahneš i baciš pogled na put, kojim si prošao, obuzme te neko čuvstvo grozote, a ujedno i udivljenja. Pred tobom dolje vijuga se kao zmija, uski klanac Paklenice. S jedne i druge strane ravne, visoke, tamne pećine, koje su se na mjestima posvema suzile. Kroz taj otvor gledaš samo maleni komadić modroga neba, preko koga prolaze bijele krpe oblacića. Okreneš li se na toj posljednjoj serpertini pravcem tvoga puta, ugledaš pred sobom kroz kotlinu tamo daleko, veliki bijeli, masivni brijeg, koji se u strmim pećinama ruši sa svih strana u tamnu, bukovu šumu. Vrh mu je obavio maglom, a kad je vjetar rasprši, na mahove ti se ukaže suncem pozlaćeno čelo Vaganskog vrha. (1758).

Dva hrvatska planinara, obdbornika hrv. planinarskog društva poduzela su ove godine u kolovozu vrlo smjeli i naporni uspon kroz Paklenicu na Vaganski vrh. U Paklenicu ulazi se iz Starigrada pod Velebitom, koji leži preko puta ubavoj dalmatinskoj luci Vinjercu. Na povratku sa Vaganskoga vrha imali su na umu, da prodju kroz

Malu Paklenicu, koja od Velike Paklenice leži mnogo južnije, ali su ih od nauma odvratili tamošnji pastiri, jer da je prolaz kroz Malu Paklenicu gotvo nemoguć i spojen sa životnom pogibelji. Dvije slike iz Paklenice donijeli smo u prošlom broju, a četiri nove i sliku Vaganskog vrha donosimo u ovom broju.

V. C.

TRI DANA NA SAVINJSKIM PLANINAMA.

(Nastavak.)

Napisao I. Juričić.

Sutradan, nakon okrepe čajem i uzevši sobom nešto jela i vode, krenusmo u 7 sati za krasna, sunčana jutra i kao kristal čistog obzorja starim grintavečkim putem. Put je taj kamenit i prilično strm, vodi zapadnom stranom grintavečke kose, nije ni opasan ni naporan, treba tek nešto više ustrajnosti. I s puta i s vrha Grintavca, na koji se popesmo za dobra 2 sata, pruža se divan vidik na Julske alpe i Karavanke, a krasotu je prizora upotpunjavala toga dana rijetka bistina vazduha, da ti se činilo, te je cijelo obzorje svježe oličeno, povećano i primaknuto, kao da ga gledaš na jaku durbin. Središnja skupina vrhunaca Julskih alpa, što se uzdižu ravno prema zapadu, skovala se u jedan gorostasni, sivoljubičasti grbati skup, prelazeći naglo u oštar šiljak, a do njega, nešto sjevernije, jedan drugi, gotovo oštiji, ali nešto manji; vrletni su to vrhunci Triglava (2864) i Škrlatice (2738), a pod njihovim stijenama se bliještio mjestimice snijeg, u koji je uprlo toplo jutarnje sunce. Naprotiv su se nanizale sive glavice Karavanki kao čunjevi na dugom hrptu, što se pred nama pruža, regbi u jednom pravcu, od sjevero-zapada prema zapadu, a među njima se, od prilike u sredini, uzvisuje ponosno nad ostale Visoki

Stol (2236 m). Kao na kosi čunj položena ovisoka pogača ukazuje nam se prema sjeveru Veliki Obir (2141 m.), na kojem uzdržava austr. meteor. društvo meteorološku postaju. Baciš li pogled preko njega u daljinu, zapet će ti oko o nepregledno more bregova (Male Ture), kojih se vrhovi uzdižu do nad 2700 m. Daleko prema sjevero-zapadu nastavlja se niz još viših, regbi nebotičnih vrhunaca (Velike Ture s Gross Glocknerom, 3798 m.), te ti poput ogromnog bedema zatvara u tom pravcu svaki dalji vidik. Prema jugu ne može oko da se dosta napase na pitomij i krasno kultiviranoj, mjestimice brežuljastoj savskoj ravnini, a ovu milovidnu sliku upotpunjuju skupine ljudskih domova, što se tu nanizali poput labudova, od kojih se napose ističu bijela Ljubljana i starodrevni Kranj. Na istoku ti pada u oči čitava povorka gorskih skupina, od kojih je najveća ona, što se stere od potoka Pake, lijevog pritoka Savinje, smjerom prema dravskoj nizini kod Ptuja (Bahorsko gorje, s vrhuncima do 1500 m.). U jugo-istočnom pravcu ističe se Velika planina (1206 m.) i čunjati Kum (1219 m.) kod Zidanog mosta, te gorski lanac, što se otale pružio uz lijevu obalu Save sve do Sutle sa Velkim Kozjem (987 m.), Liscom (947 m.) i Bohorjem (1023 m.), a vidik taj zaključuje na dalekom, već čadjavom obzorju naše pitome Sljeme.

Nakon gotovo dvosatnog užitka divnog ovog vidika i pošto smo okreptom smanjili ledjima pritisak torbe, krenusmo dalje, prema Skuti, spuštajući se sa Grintavca sjevernom stranom po strmom i tegotnom putu. Par sto metara ispod vrha Grintavca, odvaja se put; jedan odvojak nastavlja strminom dalje prema Čerkoj kući, kojoj s vrha Grintavca, u dubini od kojih 1000 m., osim krova, jedva da vidiš nešto stijene; drugi pak odvojak kreće prema istoku sjevernim obronkom Grintavca, a oživljuje ga malo vrelo, oko koga se uhvatilo dosta leda, ma da je bio tek 25. kolovoza. Već za kratko eto nas opet na raskršću; jedan odvojak vodi po sljemeni Dugoga hrpta na Mlinarsko sedlo, veoma je eskponiran i prikladan tek za penjanje, dočim se drugi spušta strmo po istočnoj hridini Grintavca na Velike pode i vodi u srednjem i donjem dijelu uz debelu kosu naslagu snijega, koja se, što dalje, to više raširuje, dok se napokon iza dvije trećine spusta ne srazi s okomitom pećinom, gdje ne preostaje ino, već prijeći gladak, neizgažen snijeg. Strma, dugačka naslaga tvrdog snijega, kojeg se donji kraj svršava na pećini ili na gromadi kamenja ili na pješčanom plazu, krije u sebi ne malu opasnost. Pošto nam je situacija bila jasna, ustanovismo mjesto, kuda nam valja prijeko. Dugačko uže i teški cepin (kramp) dodjose danas po prvi put u akciju. Dok je brat Slovenac, svezan užetom, moćnim udarcima razbijao koru snijega i formirao stopala za siguran prijelaz, dotle je njegov drug, zauzevši na zgodnom mjestu pod pećinom čvrst položaj, držao uže napetim i popuštao ga redom, kako je već kopanje stopa napredovalo. Mučan je to posao! Dobrih je 25 časaka trebalo, dok su bile iskopane stope preko snijega, širokog na tom mjestu jedva 30 metara. Iza toga svezao se istim užetom drugi drug i prešao ovo pogibeljno mjesto. Još koju stotinu metara spuštanja po strmoj pješčanoj sipini i mi smo bili u dnu Velikih podova. Nakon kratkog počinka u ovoj groznoj pustoši, bez vode i života, bez ptice i gmaza, bez lista i trave, počesmo se uspinjati prema Skuti po raskidanim hridima Velikih podova, obilazeći snježne naslage, zbog kojih smo morali bili ostaviti put daleko gore više nas. Nakon pol sata primakosmo se putu, teškom mukom, po strmom velikom pješčaniku, pregazivši još jedno oveće snježnište. Odlanulo nam, čim je put zahvatio pećinu, jer su tuj posve prestala snježništa i pješčanici. Solidno izgrađeni put vodi po južnoj stijeni Štruce, a čim se dodje pod njen vrh, podoban ogromnom hljebu (štruca), prestane penjanje; put nastavlja laganim usponom prema ne dalekom vrhu Skute (vrst sira). Pod vrhuncem Štruce vodi kratki odvojak puta na desno, gdje se u maloj uvali, med snijegom i pećinom, nalazi vazda pitke vode. Laganim usponom vodi nas put dalje; obzorje se na sve strane sve više pomalja i za četvrt sata eto nas na tjemenu Skute, da si osvježimo one iste osjećaje i drjmove, što

su nam razdragali dušu, promatrajući s vrha Grintavca onu divnu, veličajnu panoramu. Neiscrpivi vrutak užitka, što nam ga pruža pogled sa Skute, doima se još većma, jer se tuj, zbog njenog osrednjeg položaja, pridružuje i prekrasan vidik na gorske kose i vrhunce samih Savinjskih planina, te na njene pitome doline. I na Skuti i na Grintavcu nalazi se u limenoj kutiji, pričvršćenoj o živac kamen, spomenknjiga slovenskog planinarskog društva; isto tako imade svoje knjige na obadva vrha i njem.-austr. alp. društvo. Sudeći po upisanim imenima, polazi na Grintavec znatno više planinara, jamačno zbog njegove lakše pristupačnosti. Tko želi na Skutu manje napornim putom, neka učini to iz Zoisove kuće preko Velikih podova, južnim obronkom Štruce, pa onda istim putom dolje.

Oko 4 sata poslije podne spustismo se sa Skute putem, što vodi po njenoj jugoistočnoj strani. Put je taj slab; gotovo nikako osiguran, mjestimice veoma ekponiran i stoga opasan. To vrijedi naročito za njegov srednji i najdonji dio, koji svršava tik strmog snježništa, pristupačnog tek s mnogo skrbi i opreza. Ne će biti tome davno, što se s koje stotine metara visine odvalila sa Skute velika pećina, i pala baš na ovaj najdonji dio puta, izbivši nekolike željezne klince i nasipavši rastreskanim šljunkom ono nešto uklesanih stuba i pukotina, što ih je bilo na toj gotovo glatkoj i dosta okomitoj stijeni. Spustivši se sretno do snijega, pregazismo ga na isti način i uz isti oprez, s pomoću cepina i užeta, kao i ispod Grintavca. Još nam je valjalo obači više strmih snježništa tako, da nam je put i opet ostao znatno više nas, pa se trebalo do njega verati preko oštih, raskalanih hridina, što su se na Malim podovima svrstale uporedo poput ogromnih slogova, u čijim se brazdama, naprama divljoj pustinji Vel. Podova, ipak moglo naći ponešto alpskog bilja i mršave trave. U 6 i pol sata poslije podne stigismo, odatle prijatnim putom, do raskršća prema Legarju (Veliki podi) s jedne, a s druge strane prema Turskom žljebu. Već za četvrt sata stajali smo pred zijejavuom prazninom, uskim ulazom u Turski žljeb, što je poput proždrljive nemani zinuo na Male pode.

Na gorskom hrptu, koji se pruža od Križa prema Brani, nastala je, djelovanjem gigantskih gorotvornih sila, vanredna prirodna pojava, strmo položena provalija, koju zaklanjaju s dviju strana kao odsječene, do par sto metara visoke stijene štajerske Rinke i Turske gore, razmaknute medju se kojih 20 do 30 metara. Kako u ovu provaliju jedva katkada na kratko dopru sunčane zrake, to se u njoj naslagao vječni snijeg, koji se već od ulaza s Malih podova spustio u kosini od kojih 45° sve do izlaza. Pri prvom pogledu u nju ostaneš kao zapanjen, ne shvaćajući na čas, djeluje li na te više ili privlačiva divota ili odvratna strahovitost ove prirodne tvorevine. S početka je zapremio snijeg samo desnu polovinu provalije, dok se na lijevoj strani, ponajprije na hridini, a onda na rahloj pješčanoj sipini, vijuga dobro izveden put. Što dolje niže, to se snijeg sve više širi, dok od prilike iza dobre trećine provalije ne zaokupi posve čitavu njenu širinu. Tuj zamjenjuju put dvostruki željezni klinovi, zabiti dosta visoko od snijega u uvertane luknje na okomitoj stijeni Rinke, vrh kojih je pričvršćen tinj od žice, da se planinar, gazeći po klinovima, uzmogne za nj držati. Klinovi vode, već prema formaciji stijene, sad koso, sad gotovo ravno, sad jedan pod drugim poput stepenica, a izmjenjuje ih tu i tamo po koji niz u pećinu uklesanih stuba, pa po koji metar uklesanog puta, pa jedan mostić, dok napokon, lebdeći većinom u zraku, iza 20 časova opreznog spuštanja po ovom solidno izvedenom i dobro osiguranom laz, ne dodjosmo do pješčane sipine, koja je slično, kao i u početku provalije, oduzela snijegu lijevu stranu. Još nekoliko časova po vijugastom putu na ovoj strmoj sipini i evo nas oko 7 i pol sati sasvim iz provalije, zadovoljnih, što nam je uspjelo za dana proći ovaj vanredno zanimivi odsjek našega puta, koji poradja u duši planinara i osjećaj udivljenja i čuvstvo užasa.

(Svršit će se)